

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 22, 1 - 14

Text: Kol 3, 1 – 14 *Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě. Proto umrtvujte své pozemské sklony: smilstvo, necudnost, vášně, zlou touhu a hrabivost, která je modloslužbou. Pro takové věci přichází Boží hněv. I vy jste dříve tak žili. Ale nyní odhodte to všechno: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomlvy z vašich úst. Neobelhávejte jeden druhého, svlechte se starého člověka i s jeho skutky a oblecte nového, který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar, divoch, otrok a svobodný – ale všechno a ve všech Kristus. Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.*

Apoštol Pavel píše toto slovo křesťanům v Kolosách. To bylo město v Malé Asii s křesťanským sborem, který založil Pavlův žák Epafras. V tomto sboru existovalo nebezpečí ze strany určitých skupin lidí, kteří patrně podceňovali dosah křesťanské víry do praktického života. Neumíme úplně rekonstruovat jejich učení, ale zdá se, že víra pro ně znamenala to, že velmi vážně brali náboženské obřady, a možná až nepatřičně přeceňovali některé tradiční židovské rituály. Křesťanství se jim změnilo jen v jakési mystické poznání a v obřadnictví. Dosah víry do všedního života neviděli nebo ho nebrali tak vážně. Tyto tendence můžeme spatřovat během celých církevních dějin a v každé církvi. Jde o křesťany, kteří pokládají víru jen za kostelní záležitost, přičemž do občanského života jim jejich zbožnost příliš nezasahuje. Jsme takovými i my. Lpíme na dodržování církevních obřadů, na církevní tradici, protože to pokládáme za těžiště své víry a jestliže se něco mění v tradici církve, pak to cítíme jako ohrožení své víry. Jsme schopni se přit o liturgii, o symboliku, o formy zbožnosti, a bývá nám zatěžko unést svobodu křesťanského projevu. Ale apoštol Pavel zdůrazňuje křesťanům v Kolosách, že se nemáme nechávat zotročovat tím, co jsou jen lidské předpisy a nauky. V Kolosách řešili např. problémy jako dodržování určitých svátků, vyhýbání se určitým pokrmům, způsob zasvěcování osob do víry apod. Tedy lidská ustanovení, která jsou přece v každé době a v každém místě jiná. Apoštol Pavel říká – v těchto věcech není Kristus. Není v předpisech, zvycích, v tradici, v liturgii, v obřadech, tedy v tom křesťanském folklóru, který se na naši víru nabaluje. A dále Pavel říká: „Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem.“ Tzn. – zbožnost, založená na zvycích, gestech a projevech, ať už tradičních, netradičních, konvenčních nebo snad spontánních, to vše mnoho neváží, jestliže se naše víra neprojevuje v těch nejvšednějších a nejobyčejnějších věcech života. K čemu je vaše zbožnost, jestliže necháváte mezi sebou bez povšimnutí takové věci, citují apoštola, jako je: „smilstvo, necudnost, vášně, zlou touhu, hrabivost, zlobu, hněv, špatnost, rouhání a pomlvy z vašich úst“. To jsou věci, s kterými se má naše víra vypořádávat. Pro víru není zásadní věcí, jestli se zpívá z toho či onoho zpěvníku, jestli je v kostele kříž nebo kalich, jestli se vysluhuje červeným nebo bílým vínem, jestli křtíme pokropením nebo ponořením, jestli máme v kostele obrazy nebo ne, případně jestli se scházíme v kostele nebo někde jinde. Naše víra se má zabývat důležitějšími věcmi – takovými jako třeba, jestli se máme rádi nebo se nesnášíme, jestli se doma hádáme a hněváme, jestli popráváme sluchu pomluvám, nebo jestli se někomu nerozpadá manželství, zda si manželé jsou věrní či nevěrní, zda je náš život zaměřen na službu Bohu nebo na službu mamonu, jestli máme čas na děti, jestli pamatujeme na vdovy a sirotky, jestli dáme na pověry, jestli závidíme, jestli si počínáme hrubě ve vztahu k někomu, jestli si necháváme své vášně a sklony přerůst přes hlavu, jestli se soudíme s bližními, jestli si chováme k někomu nenávidět atd. atd.. Do toho má víra co mluvit. Na to si máme posvítit. Od toho jsme věřící, abychom tyto věci svěřovali ke kontrole Pánu Bohu. Apoštol tu jmenuje naprosto konkrétní věci, které se mohou stát v našem životě problémem. A dodává: Neobelhávejte jeden druhého, nehrajte si pouze na křesťany. Buďte jimi skutečně. Svlechte ze sebe starého člověka i s jeho skutky a oblecte nového. Buďte novými lidmi. Obnovujte se podle obrazu svého stvořitele. Tzn. hleďte své pravé lidství. Hleďte ten Boží obraz v nás, k němuž jsme byli stvořeni.

Lidé občas říkají: Ani s vírou se to nemá přehánět. Ale apoštol říká, že našim vzorem není jen nějaký vzorný křesťan, nějaký Mírek Dušín, ani nějaký svatý nebo anděl. Ale sám náš Stvořitel. Bůh je náš vzor. K jeho obrazu jsme byli stvořeni, abychom jej zrcadlili. Apoštol v jiné souvislosti říká, že na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu. Zní to idealisticky, ale našim cílem není nic menšího než dokonalost. Když Ježíš říká v Matoušově evangelii: „Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“ nemyslí tím, buďte bezchybní, ale myslí „buďte ve své víře důslední, celiství, nechte Krista mluvit do celého života, do všech jeho zákoutí a třináctých komnat.“ Tedy, ne že bychom mohli někdy na této zemi dosáhnout dokonalosti, to je marné úsilí, a kdo se o to dosud snaží, bude stále nešťastnější. Ale skutečnost, že ta laťka není položena níže, pro nás znamená, že si nikdy nemůžeme říci, že jsme už dost horliví, že jsme dost věřící, že máme všechny dostatečně rádi. Ve věcech víry si nikdy nemůžeme říci: Dost. To stačí. Nikdy to nebude stačit. Člověk nikdy nebude se svojí vírou hotov. Natož

s láskou. Apoštol Pavel říká: „Nikomu nebuďte nic dlužni, než to, abyste se navzájem milovali. Vždycky si uchovejte pocit dluhu lásky, což vás bude motivovat ke stálému splácení dluhu lásky. Láskou nikdy nepřeplatíme.

Apoštol Pavel nám tedy ve svém listu dává naprosto konkrétní rady, v čem se má naše víra projevoovat. „Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecté milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.“ Když to tak čteme, tak si kolikrát povzdychneme: Jo, kdyby to tak opravdu mezi lidmi bylo! Ale přitom myslíme především na ten „zlý“ svět kolem nás. Tedy na ty druhé. Ale pravda je taková, že já nejsem soucitný, já nejsem skromný, pokorný a trpělivý. Já nedovedu odpustit. Pravda, ono se to běžně říkává, že každý má začít především sám u sebe. Ale občas tuto větu říkáme právě v rozhovoru s někým druhým, aby to hlavně ten druhý dobře slyšel.

Mám za to, že tyto věci, nad kterými si tak stýskáme, že nám chybí, to podle mě nejsou jen tak obyčejné lidské vlastnosti, které by nám měly být přirozené. My se s dobrotou, skromností, pokorou a trpělivostí nerodíme. Apoštol říká, že to máme teprve obléct. A to, co je nám přirozené, s čím jsme se narodili, to máme svléct. Ty dobré věci, ty jsou od Boha. Ty nejsou přirozené. Naše víra je skutečně v jistém smyslu nadpřirozená věc, tak jako Bůh je nadpřirozený, transcendentní, tzn. přesahující, nelze ho nacpat do škatulky, vždycky někde přechuje. A stejně tak věci, které Bůh dává, mají tuto nadpřirozenou povahu. Nepasují a nezapadají úplně do tohoto světa. Nejsou to skutečnosti, ke kterým bychom měli přirozené dispozice. Není to něco, k čemu bychom se měli vybičovat jako k nějakému svému vrcholnému výkonu. Vytáhnout skryté rezervy a dát se do milování nepřátel. I když se o to někdy se zat'atými zuby snažíme. To bychom dělali právě to, co apoštol kritizuje a odmítá – tedy naši lidskou snahu o askezi, odříkání a vybičovanou zbožnost jakožto něco, co je hodno obdivu. Apoštol říká Koloským – to nemá valnou cenu. Ale vše, co je skutečně dobré a užitečné v našem životě, pochází odjinud – z Ducha Božího. Ten „nový člověk“, kterého máme obléct, to je ten nový život, který je nám dán shůry. Když Ježíš říká Nikodémovi – musíte se narodit znovu, tak to slovo „znovu“ znamená v řečtině opravdu „shůry“. Ten nový život je třeba si vyžádat a přijmout od Boha. Ten si nevyucám z prstu. Ten nemám v malíčku. Ten je mi dán darem jako příležitost a já tu příležitost mohu buď přijmout, nebo odmítnout. V každém rozhodování mám buď možnost jednat jen přirozeně podle svých sil a schopností a pak budu povětšinou slabý a neschopný. Anebo přijmu, že z Boží milosti mohu jednat jinak, nepřirozeně, čili nadpřirozeně. A to je pak ten Boží zázrak. Bůh i dnes koná zázraky. Koná jich spoustu. Každý skutek lásky a milosrdenství je malým či spíše velkým zázrakem uprostřed tohoto světa. Ale naše víra má být taková, že věří v zázraky. V zázraky Boží lásky a milosti.

Jestliže máme podle apoštolova slova obléci soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost, pak to je ten oblek, který hostitel dává zdarma všem, které pozval na svou hostinu. Ano, on zve i otrhané žebráky a bezdomovce. Ale dává jim nový šat. Jestliže se na svatbě objeví člověk, který zůstal v tom starém otrhaném šatu, pak to znamená, že pohrdl královským darem.

V církvi to má vypadat jako na té královské hostině. Ale zatím se zdá, jakoby bylo celkem běžnou praxí odmítat ty nabízené šaty a chodit i na hostině ve špinavém a zaprášeném obleku. Pak je namístě ta otázka: „Človče, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?“ „No, jak, rodiče mě pokřtili, a dál jsem se už nestaral.“ Každý člověk si časem své šaty ušpiní a musí je prát. Ani nám nevydrží čistý oděv nekonečně dlouho. Musíme vždy znovu žádat o čistý šat. Vždy znovu si musíme oblékat toho nového člověka a svlékat toho starého i s jeho skutky. Čím častěji takovou vnitřní očistu podstupujeme, tím lépe. I dnešní neděle je k tomu vhodnou příležitostí a toto kázání naléhavou výzvou.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty nás oblékáš do nového šatu, abychom ti nedělali ostudu. Dej, at' neklameme sami sebe, že jsme dost dobří a že od tebe nic nepotřebujeme. Kéž se dovedeme rozloučit s tím starým obnošeným šatstvem hříchu a přijmeme roucho tvé spravedlnosti. Am.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty víš, jak nás kolikrát rozčilují zlé věci kolem nás. A přesto i my splyváme s davem a naše víra nás v tomto světě neprozrazuje. Snažíme se nevyčínat z davu a pokládáme to za svoji skromnost. Je to ale skromnost falešná, která se stydí za tebe a za tvou proměňující milost. Dej, at' se za tě nestydíme, at' se nestydíme nosit ten nový šat, který jsi nám oblékl, a který se v tomto světě nenosí. Zároveň nás uče, at' jsme ve víře upřímní a pravdiví a at' ze sebe neděláme to, co nejsme. Prosíme tě za ty, kteří mají církev pod drobnohledem. Kéž jim nechceme svědčit o své falešné dokonalosti, ale vždy jen o té tvé, ke níž my se celý život chceme ubírat. Modlíme se za lidi, kteří nezištně konají dobro v tomto světě, a ani si přitom neuvědomují, že to tvůj Duch působí skrze ně. Prosíme tě, Pane, za mír na Ukrajině, v Evropě i na celém světě. Prosíme za jednotu mezi křesťany i mezi národy. Prosíme za lásku v našich rodinách i v té velké rodině našeho sboru. Prosíme tě, Pane, za všechny smutné, za ty, kteří někoho blízkého ztratili a ocitli se znenadáni sami. Prosíme za lidi trápené lidskou zlobou nebo lhostejností. Do tvé laskavé náruče vkládáme všechny své blízké a milé, všechny známé i neznámé.*